

Warszawa, 18 lipca 2016 r.

OPINIA

Komisji Habilitacyjnej w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego

Dr. JANOWI MALCOWI

Komisja habilitacyjna powołana przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów w dniu 7 kwietnia 2016 r. celem przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego Pana doktora Jana Malca w dziedzinie nauk o Ziemi, w dyscyplinie geologia,

w składzie (lista obecności w załączeniu):

1. Przewodniczący Komisji – prof. Stanisław Skompski (Uniwersytet Warszawski)
2. Sekretarz Komisji – dr hab. Monika Jachowicz-Zdanowska (Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie)
3. Recenzent – prof. Andrzej Baliński (Instytut Paleobiologii PAN w Warszawie)
4. Recenzent – prof. Zdzisław Bełka (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
5. Recenzent – prof. Hanna Matyja (Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie)
6. Członek Komisji – dr hab. Marta Bąk (Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisław Staszica w Krakowie)
7. Członek Komisji – prof. Tadeusz Peryt (Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie)

na posiedzeniu w dniu 18 lipca 2016 roku, dokonała oceny dorobku naukowego oraz przedłożonego osiągnięcia naukowego.

UZASADNIENIE

Informacje o Habilitancie

Pan doktor Jan Malec ukończył studia magisterskie w zakresie paleozoologii na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego w 1977 r., przedstawiając pracę magisterską poświęconą małżoraczkom kredy i trzeciorzędu. Tytuł doktora nauk o Ziemi uzyskał w 2002 r., na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Stratygrafia utworów z pogranicza dewonu dolnego i środkowego w regionie łysogórskim Gór Świętokrzyskich”. Przez cały okres pracy zawodowej, tj. od 1978 r. Habilitant był zatrudniony w Oddziale Świętokrzyskim Państwowego Instytutu Geologicznego, początkowo jako asystent (1980-1982), starszy asystent (1982-1991), później jako adiunkt (2003-2015).

Ocena osiągnięć naukowych będących podstawą postępowania habilitacyjnego

Osiągnięcie habilitacyjne Pana dr Jana Malca pod tytułem „Biostratygrafia dewonu i karbonu Gór Świętokrzyskich oraz centralnej części masywu małopolskiego na podstawie konodontów” składa się z trzech oryginalnych prac naukowych, z których dwie zostały napisane samodzielnie, a jedna we współautorstwie z Anną Fijałkowską-Mader.

Są to następujące prace:

1. FIJAŁKOWSKA-MADER A., MALEC J. 2011. Biostratigraphy of the Emsian to Eifelian in the Holy Cross Mountains (Poland). *Geological Quarterly*, 55(2): 109-138.
2. MALEC J. 2014. The Devonian/Carboniferous boundary in the Holy Cross Mountains (Poland). *Geological Quarterly*, 58(2): 217-234.
3. MALEC J. 2015. Biostratygrafia utworów dewonu i karbonu z centralnej części masywu małopolskiego na podstawie konodontów. *Biuletyn Państwowego Instytutu Geologicznego*, 462: 41-82.

W przypadku pierwszej pracy procentowy udział Habilitanta został oszacowany jako 50 %, pozostałe są pracami samodzielnymi.

Ocena osiągnięcia habilitacyjnego

We wszystkich trzech recenzjach Recenzenci wnikliwie przeanalizowali osiągnięcie habilitacyjne Habilitanta, ale ich ocena jest bardzo zróżnicowana.

Prof. Andrzej Baliński z uznaniem ocenił osiągnięcie badawcze Habilitanta. Uważa, że „... rezultaty badań Habilitanta (...) przedstawiają solidny poziom naukowy, świadczą o konsekwencji w badaniach i sprawnym posługiwaniu się warsztatem i zdobytym przez lata doświadczeniem badawczym, spełniając tym samym podstawowe wymagania w postępowaniu habilitacyjnym”. Prof. Baliński podkreślił znaczenie pierwszej z prac włączonych do osiągnięcia naukowego: „Badania przeprowadzone nad uprzednio słabo

rozpoznaną biostratygrafią dewonu dolnego i środkowego na obszarze Gór Świętokrzyskich w oparciu o konodonty, małzoraczki i otwornice to jedno z największych życiowych osiągnięć badawczych Habilitanta, podsumowanie Jego wieloletnich badań i stanowią niewątpliwy wkład w poznanie budowy geologicznej tego obszaru”.

Znacznie bardziej krytyczna, ale zakończona pozytywnym wnioskiem, jest opinia prof. Zdzisława Bełki.

W przypadku pierwszej pracy recenzent zauważył, że pomimo iż „opracowanie nie przynosi żadnych ogólnych wniosków wykraczających poza obszar Gór Świętokrzyskich, to jednak jest to praca pożyteczna. Jej wartość polega przede wszystkim na zebraniu wszelkich dotychczasowych danych stratygraficznych oraz wykorzystaniu ich do regionalnej korelacji osadów. Bez wątplenia opracowanie stanowi dobrą podstawę do dalszych, szczegółowych studiów dolnego i środkowego dewonu w Górach Świętokrzyskich...”

W odniesieniu do drugiej pracy prof. Bełka wskazał, że podstawową wartością pracy jest podsumowanie w pracy anglojęzycznej licznych danych rozproszonych w publikacjach w języku polskim, często niedostępnych dla czytelnika zagranicznego. Jednocześnie recenzent zauważył, że opracowanie bazuje głównie na informacjach literaturowych, a tylko dwa profile badane były przez Habilitanta. Opracowanie nie zawiera nowych danych, a porównanie z profilami Reńskich Gór Łupkowych jest powierzchowne i bezkrytyczne. Recenzent, usprawiedliwiając niejako Autora, wskazał, że nie jest on specjalistą w zakresie fauny konodontowej z pogranicza dewonu i karbonu, czego wynikiem są nieliczne błędne oznaczenia konodontów.

Równie krytyczna jest ocena trzeciej pracy. Recenzent, po jej ogólnym scharakteryzowaniu wskazał, że „... poza prostymi porównaniami facji i fauny Habilitant nie przedstawił żadnej syntezy rozwoju depozycyjnego całego omawianego obszaru (tzn. Masywu Małopolskiego). Niekorzystnym aspektem jest również fakt, że artykuł został opublikowany w języku polskim, co ograniczy propagację wyników w literaturze międzynarodowej”.

W podsumowaniu prof. Bełka uważa, że prace złożone jako osiągnięcie habilitacyjne, „... mają znacznie mniejszy zakres niż wynika to z jego ogólnego tytułu”. Pomimo uwag krytycznych Recenzent uznał, że „...naukowa wartość przedstawionych wyników jest dosyć umiarkowana; mają one jednak duże znaczenie praktyczne dla lokalnej geologii. Dlatego też przedstawione osiągnięcie (...) spełnia wymóg ustawy, ale jedynie w sposób minimalny”.

W trzeciej z przedstawionych recenzji prof. Hanna Matyja negatywnie ocenia wartość osiągnięcia naukowego dr Jana Malca, a wybór prac przedstawionych jako osiągnięcie uważa za nietrafny. „Jedynym bowiem ogniwem wiążącym przedstawione prace jest niezbyt zadowalający stan rozpoznania badanych obszarów i konodonty używane jako narzędzie biostratygraficzne”. Zasadniczym powodem krytyki jest niestosowanie zasad metodyki biostratygraficznej. „Niedostatki warsztatowe Habilitanta, brak rozeznania w bieżących

tendencjach i problemach odnoszących się do analizowanego przedziału stratygraficznego i wynikająca z tego bezrefleksyjność w prezentowaniu własnych wyników, zmuszając recenzentkę do stwierdzenia, że przedstawione jako rozprawa habilitacyjna trzy artykuły nie spełniają wymogów formalnych stawianych przez *Ustawę...*”.

Szczególne wątpliwości Recenzentki wzbudziły publikacje wymienione na pozycji drugiej i trzeciej. W przypadku pracy o granicy dewonu i karbonu „... w analizowanym profilu (Kowali) nie ma żadnych podstaw biostratygraficznych żeby wyznaczyć granice między niektórymi poziomami konodontowymi ...” (zwłaszcza tymi najistotniejszymi dla granicy D/C). „Trudno doszukać się w artykule jakiegokolwiek komentarza czy refleksji na temat znalezisk niektórych gatunków konodontów w nietypowej dla nich pozycji stratygraficznej. Defektem pracy jest też brak jakiegokolwiek dyskusji o istniejących problemach z wyznaczeniem samej granicy D/C, brak też prezentacji własnego stanowiska w tej kwestii...”. W przypadku pracy nr 3, zawierającej stosunkowo prostą, niejako rutynową analizę biostratygraficzną, również rzucają się w oczy „... niedostatki warsztatowe Habilitanta oraz nieumiejętność wykorzystania wszystkich danych analitycznych, powierzchowność w analizowaniu danych i nie zawsze właściwy sposób wnioskowania...”. Uwagi te poparte są konkretnymi przykładami błędnie wyróżnianych poziomów biostratygraficznych.

Ocena pozostałego dorobku naukowego

Pozostała część dorobku naukowego jest w zgodnej ocenie recenzentów bardzo obfita ilościowo, ale zdominowana przez krótkie komunikaty, publikowane w języku polskim. Za pełnowartościowe publikacje wydane po doktoracie Habilitant uznał 13 prac, ale 3 z nich jeszcze nie ukazały się drukiem i są w nieznanym stadium zaawansowania prac wydawniczych (podkreśliła to zarówno prof. Matyja jak i prof. Baliński). Spośród 10 opublikowanych prac tylko jedna jest w języku angielskim i opublikowana w czasopiśmie z listy „A” MNiSW. O dużej aktywności dr. J. Malca w upowszechnianiu wyników swoich prac świadczy imponująca liczba (66) komunikatów i streszczeń konferencyjnych. Wśród konferencji nie ma jednak ani jednej konferencji zagranicznej. Recenzenci zgodnie uznali za negatywny element działalności dr. Jana Malca brak jakiegokolwiek współpracy naukowej z badaczami i ośrodkami zagranicznymi. Prof. Bełka podkreślił, że na charakter dorobku naukowego dr. Jana Malca na pewno miała wpływ praca w Państwowym Instytucie Geologicznym, gdzie w ramach obowiązków służbowych wykonał szereg opracowań geologicznych, które nie zostały opublikowane bądź trafiły do archiwów zamawiających instytucji. Prof. Hanna Matyja określiła cały 40-letni dorobek dr. Jana Malca jako „dorobek niewykorzystanych szans, (...) zdominowany przez krótkie komunikaty, będące tylko zapowiedziami przyszłych publikacji”. Niemniej dorobek naukowy uznała za wystarczający, wobec jego dużego praktycznego wymiaru, istotnego dla rozstrzygnięcia problemów regionalnych.

Specyfika publikowanego dorobku naukowego Habilitanta sprawiła, że parametry bibliometryczne jego działalności są stosunkowo niskie. W zależności od metody liczenia i

bazy, z której korzystano (*Web of Science vs. Scopus*) liczba cytowań całego, niemal 40-letniego dorobku waha się od 53 do 175 (dane prof. H. Matyja), a wartość indeksu Hirscha od 3 do 7.

Ocena dorobku dydaktycznego i organizacyjnego

Ocena tej części działalności Habilitanta sprawiła trudność recenzentom, bowiem specyfika pracy w Państwowym Instytucie Geologicznym nie sprzyja aktywności dydaktycznej. Niemniej wszyscy podkreślili jednak częsty udział dr. J. Malca w działaniach popularyzatorskich (udział w Festiwalach Nauki, współautorstwo materiałów dla nauczycieli). Podobnie w dziedzinie organizacyjnej trudno wskazać konkretne działania Habilitanta. Uderza zupełny brak staży naukowych jak również nieprowadzenie projektów badawczych finansowanych przez NCN, NCBiR lub MNiSW. Dr. J. Malec jest autorem dwóch recenzji redakcyjnych

PODSUMOWANIE

W podsumowaniach swoich opinii, Recenzenci przedstawili zróżnicowane wnioski dotyczące dalszego postępowania.

Według prof. A. Balińskiego ocena zarówno osiągnięcia naukowego jak i pozostałego dorobku naukowego „mimo pewnych braków w zakresie dorobku dydaktycznego, aktywności grantowej i na forum międzynarodowym wypada pozytywnie”.

Prof. Z. Bełka docenił obszerny, choć specyficzny dorobek naukowy, o charakterze dokumentacyjnym. „Słabszą stroną wniosku jest bez wątpienia osiągnięcie habilitacyjne, które składa się z prac o charakterze przeglądowym, powstałych na podstawie danych wielu autorów, pochodzących z literatury”. Niemniej recenzent uważa, że Habilitant spełnia warunki uzyskania habilitacji wyznaczone przez Ustawodawcę, choć czyni to stopniu minimalnym („nie jest to dorobek o najwyższej wadze naukowej”).

Prof. Hanna Matyja uznała „dorobek naukowy (...) za wystarczający, choć nie bezdyskusyjny element działalności kandydata”. W przypadku trzech prac wybranych jako osiągnięcia naukowe, ocena ta jest negatywna, a zasadniczym powodem takiego werdyktu są niedostatki warsztatowe, brak rozeznania w szczegółach poruszanej przez Habilitanta tematyki stratygraficznej i wynikająca z tego bezrefleksyjność w prezentowaniu własnych wyników.

DYSKUSJA

Przewodniczący zaproponował, aby w porządku obrad komisji habilitacyjnej najpierw wypowiedzieli się Recenzenci, a następnie pozostali członkowie komisji.

Prof. A. Baliński pozytywnie ocenił dorobek naukowy Habilitanta oraz prace przedłożone jako osiągnięcie naukowe. Recenzent stwierdził, że prace Habilitanta mają duże znaczenie w rozpoznaniu stratygrafii i budowy geologicznej dewonu i dolnego karbonu południowej Polski. Zdaniem recenzenta Habilitant jest samodzielnym, w pełni ukształtowanym badaczem z opanowanym warsztatem badawczym i ekspertem na temat geologii obszaru świętokrzyskiego. Niskie wartości wskaźników naukometrycznych Habilitanta zdaniem recenzenta wynikają z faktu, iż cały dorobek publikacyjny dr J. Malca po uzyskaniu stopnia doktora ukierunkowany był głównie na krajowego czytelnika. Recenzent uważa jednak, że wskaźniki te spełniają minimum wymagań dla uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Recenzent stwierdził, że skromny dorobek dydaktyczny Habilitanta rekompensowany jest bardzo dużą aktywnością w zakresie tzw. geookucacji. Pomimo przedstawionych braków prof. A. Baliński ocenił, że dorobek badawczy dr J. Malca spełnia ustawowe kryteria stawiane w procedurze habilitacyjnej.

Prof. Z. Bełka w swojej recenzji krytycznie ocenił prace przedstawione jako osiągnięcie habilitacyjne. Jego ostateczna opinia jest jednak pozytywna. Oceniając działalność naukową i zawodową Habilitanta recenzent podkreślił, iż charakter jego dorobku naukowego wynika ze specyfiki instytucji, w której zawsze był zatrudniony. Specyfika ta jest odpowiedzialna za dokumentacyjny charakter większości publikacji Habilitanta. Recenzent pozytywnie ocenił praktyczną przydatność prac Habilitanta, którą potwierdzają już pierwsze cytowania, mimo że artykuły te ukazały się niedawno. Zdaniem recenzenta naukowa wartość przedstawianych wyników jest dość umiarkowana, mają one jednak duże znaczenie praktyczne dla lokalnej geologii. Recenzent stwierdził, iż przedstawione osiągnięcie spełnia wymóg ustawy, lecz jedynie w sposób minimalny.

Prof. H. Matyja pozytywnie oceniła dorobek naukowy, dydaktyczny oraz aktywność naukową Habilitanta. Bardzo krytycznie oceniła jednak publikacje przedstawione jako osiągnięcie habilitacyjne. W przedstawionych pracach recenzentka zauważa niedostatki warsztatowe kandydata. Autor ma problem z przedstawianiem faktów, nie dokonuje również analizy dostępnych materiałów. Najpoważniejszym błędem, zdaniem recenzentki, jest brak jakichkolwiek podstaw biostratygraficznych przy wyznaczaniu niektórych poziomów biostratygraficznych czy błędna interpretacja niektórych z prezentowanych danych biostratygraficznych. W pracach widoczny jest kompletny brak dyskusji i słaba interpretacja uzyskanych wyników. Habilitant omawia te wyniki, ale nie dostrzega widocznych problemów biostratygraficznych, nie komentuje zauważalnych niespójności, nie zajmuje stanowiska w dyskusji dotyczącej problemów z zastosowaniem uznanych w swoim czasie za standardowe, podziałów biostratygraficznych górnego dewonu czy pogranicza dewonu z karbonem na podstawie konodontów. Zdaniem recenzentki w świetle widocznych błędów przedstawione

prace jako rozprawa nie spełniają wymogów formalnych stawianych przez *Ustawę o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003* w stosunku do kandydatów do stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Prof. T. Peryt stwierdził, iż ocena Habilitanta jest skomplikowana i nie łatwa. Nie jest zachwycony dorobkiem kandydata, ale w podsumowaniu całą działalność naukową i zawodową kandydata ocenia pozytywnie i rekomenduje dopuszczenie dr. J. Malca do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Dr hab. M. Bąk przyznała, że po zapoznaniu się z dorobkiem dra J. Malca stanowiącym jego osiągnięcie habilitacyjne, jak również z recenzjami i pozostałym dorobkiem Habilitanta przedstawionym w autoreferacie, najistotniejszym elementem rzutującym na jej ocenę jest recenzja prof. H. Matyji, gdzie recenzentka zauważa niedostatki warsztatowe kandydata, w szczególności dotyczące biostratygrafii. Jednakże biorąc pod uwagę całokształt dorobku naukowego Kandydata, jej ocena Habilitanta jest pozytywna.

Dr hab. M. Jachowicz-Zdanowska stwierdziła, że bardzo dokładnie zapoznała się z recenzjami i zawartymi w nich uwagami na temat osiągnięcia habilitacyjnego i dorobku naukowego Habilitanta. Uważa jednak, że dr J. Malec jest uznanym badaczem regionalnym. W swoich publikacjach podsumował prowadzone od lat badania w obszarze Gór Świętokrzyskich. Jest samodzielnym badaczem z dobrze opanowanym warsztatem badawczym. Dlatego też popiera dopuszczenie Kandydata do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Prof. S. Skompski - Przewodniczący Komisji uważa, że niewątpliwie Habilitant jest badaczem znającym perfekcyjnie obszar Gór Świętokrzyskich. Stwierdza, iż nie ma uwag do dorobku naukowego Habilitanta, bardzo negatywnie ocenił jednak wybór prac stanowiących osiągnięcie habilitacyjne. Jego zdaniem jest to duże nieporozumienie, ponieważ habilitant znany jest z różnorodnych zainteresowań, wśród których konodoty nie były tematem wiodącym, dlatego wybór prac stratygraficznych bazujących na tej grupie skamieniałości jest tak zaskakujący. Pierwsza przedstawiona jako osiągnięcie habilitacyjne praca zawiera w dużej mierze dane zawarte w pracy doktorskiej Habilitanta, a nowe zawarte w niej informacje pochodzą jedynie z części kieleckiej Gór Świętokrzyskich, ubogiej w konodoty. Prezentowane w pracy wnioski są jednak wątpliwe. Większość danych zawartych w drugiej pracy została wzięta z literatury, a Habilitant opracował jedynie dane z dwóch profili. Opracowanie to nie zawiera praktycznie żadnych nowych danych. W trzeciej z prac Habilitant opracował faunę konodontową z dwóch otworów wiertniczych. Prof. S. Skompski zgadza się z recenzją prof. H. Matyji, że ta typowa praca biostratygraficzna budzi wiele zastrzeżeń. Ukazuje niedostatki warsztatowe kandydata z zakresu biostratygrafii, takie jak nieumiejętność wykorzystania wszystkich danych analitycznych, powierzchowność w analizowaniu danych i niewłaściwy sposób wnioskowania. W pracach przedstawionych jako osiągnięcie habilitacyjne popełniono wiele błędów metodologicznych. Dlatego też,

podsumowując Przewodniczący Komisji stwierdził, że nie popiera wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr. J. Malcowi.

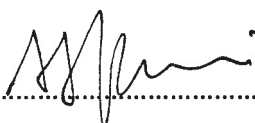
Po przeprowadzonej dyskusji w głosowaniu jawnym, większością głosów 5 za, 2 przeciw, zaopiniowała pozytywnie wniosek o nadanie stopnia habilitowanego dr. Janowi Malcowi w dziedzinie nauk o Ziemi, w dyscyplinie geologia.

Tym samym Komisja stwierdza, że dr Jan Malec spełnia kryteria określone w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami) i Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2001 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. z 2011 r. nr 196, poz. 1165).

W związku z powyższym Komisja po przeprowadzonej dyskusji postanowiła wystąpić z wnioskiem do Rady Naukowej Państwowego Instytutu Geologicznego-Państwowego Instytutu Badawczego o nadanie dr. Janowi Malcowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w obszarze wiedzy Nauk Przyrodniczych, dziedzinie Nauk o Ziemi, dyscyplinie Geologii.

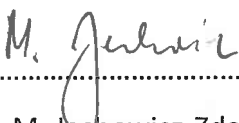
Powyzszą uchwałę, wraz z pełną dokumentacją postępowania habilitacyjnego, Komisja przedkłada Radzie Naukowej Państwowego Instytutu Geologicznego-Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie.

Przewodniczący Komisji

Prof. dr hab. S. Skompski

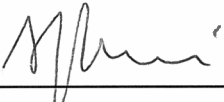
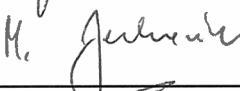
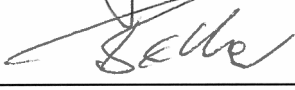

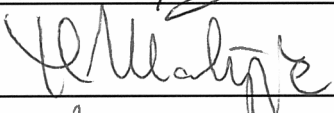

Sekretarz Komisji

Dr hab. M. Jachowicz-Zdanowska

LISTA OBECNOŚCI

z posiedzenia Komisji habilitacyjnej w dniu 18 lipca 2016 r.
powołanej w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Jana Malca

Lp.		Imię i nazwisko	Podpis członka Komisji
1	przewodniczący komisji	prof. Stanisław Skompski	
2	sekretarz komisji	dr hab. Monika Jachowicz-Zdanowska	
3	recenzent	prof. Zdzisław Bełka	
4	recenzent	prof. Andrzej Baliński	
5	recenzent	prof. Hanna Matyja	
6	członek komisji	dr hab. Marta Bąk	
7	członek komisji	prof. Tadeusz Peryt	